

Rate of advertising:	
1 inch, 1 column, one year.....	\$12.00
1 inch, 1 column, half year.....	7.00
1 inch, 1 column, 3 months.....	4.00
1 inch, 1 column, one month.....	1.00
1 inch, 2 columns, one year.....	24.00
1 inch, 2 columns, half year.....	12.00
1 inch, 2 columns, 3 months.....	8.00
1 inch, 2 columns, one month.....	2.00
1 inch, 3 columns, one year.....	36.00
1 inch, 3 columns, half year.....	18.00
1 inch, 3 columns, 3 months.....	12.00
1 inch, 3 columns, one month.....	3.00
1 inch, 4 columns, one year.....	48.00
1 inch, 4 columns, half year.....	24.00
1 inch, 4 columns, 3 months.....	16.00
1 inch, 4 columns, one month.....	4.00
1 inch, 5 columns, one year.....	60.00
1 inch, 5 columns, half year.....	30.00
1 inch, 5 columns, 3 months.....	20.00
1 inch, 5 columns, one month.....	5.00
1 inch, 6 columns, one year.....	72.00
1 inch, 6 columns, half year.....	36.00
1 inch, 6 columns, 3 months.....	24.00
1 inch, 6 columns, one month.....	6.00
1 inch, 7 columns, one year.....	84.00
1 inch, 7 columns, half year.....	42.00
1 inch, 7 columns, 3 months.....	28.00
1 inch, 7 columns, one month.....	7.00
1 inch, 8 columns, one year.....	96.00
1 inch, 8 columns, half year.....	48.00
1 inch, 8 columns, 3 months.....	32.00
1 inch, 8 columns, one month.....	8.00
1 inch, 9 columns, one year.....	108.00
1 inch, 9 columns, half year.....	54.00
1 inch, 9 columns, 3 months.....	36.00
1 inch, 9 columns, one month.....	9.00
1 inch, 10 columns, one year.....	120.00
1 inch, 10 columns, half year.....	60.00
1 inch, 10 columns, 3 months.....	40.00
1 inch, 10 columns, one month.....	10.00
1 inch, 11 columns, one year.....	132.00
1 inch, 11 columns, half year.....	66.00
1 inch, 11 columns, 3 months.....	44.00
1 inch, 11 columns, one month.....	11.00
1 inch, 12 columns, one year.....	144.00
1 inch, 12 columns, half year.....	72.00
1 inch, 12 columns, 3 months.....	48.00
1 inch, 12 columns, one month.....	12.00

NR. 52.

CHICAGO, ILL., SUBATA, 26 Gruodžio (December) 1896 m.

ENTERED AT THE CHICAGO, ILL. POST OFFICE AS SECOND CLASS MATTER.

Metas IV.

Kada šiame laikraščiui nu-
merį skaitys mūsų broliai, bus
jau Kalėdų šventė, linksma die-
na užgimimo mūsų Išganytojaus,
Mokytojaus ir Platintojaus meilės
terp žmonių. Tą dieną Aniolas,
apreikšdamas linksmą naujieną,
isžarė: „Štai, žmonės, gero
noro!“ Tos štaiikos, tos meilės ir
brolystės mums labiausiai sto-
kuoja, taigi atmindami žodžius pa-
raginimo ištartus Aniolu, stengki-
mės ją terp mus išplatinti, te-
gul ir pas mus pražydės syki
štaiika, meilė ir brolystė, taip
kaip prie to ragino mus ir Die-
viszkas mūsų Išganytojas ir Mo-
kintojas, kurio gimimo dieną ap-
waikščiame.

Su žinom numeriu laikraščiui
užsibaigia ir metai. Praslinko jie
greitai. Ant ateinančių metų
siuncziamės mes savo skaityto-
jams kuo geriausius linkėjimus.
Welyjame mes kuo geriausius
kloties mūsų broliams. Tegul
ateinančiuose metuose spin dūlys
szwiesos įsigriebia ir per mūsų
langą, kad galėtume suprasti
geriaus savo pačių reikalus.
Tegul pražus užvėdėjimai viens
kitam ir visi nesutikimai!

Besibaigianti metai suteikė
mūsų broliams sunkius bedarbės
laikus—taigi tegul ateinanti bus
geresni, tegul nė vienam lietu-
viui ne stokuos darbo, o tą-tyk
gal daugiausiai ir lietuvių šio
waikams naudos atgabės, bet
kad ją pakelti, reikia visiems
prie jos glautiesi, rupintiesi apie
jos laimę. Be aukų nieks nieko
gero ne sutvėrė. Taigi aukaukime
kiek galėdami, o per aukas taip
pamatas lietuvių sudarėmsine
kad kiekvienam reikale gale-
sime drąsiai ant jos remtiesi. Kru-
voje busime druti; nė joks prie-
šzas neįstengs mus skriausti, jei-
gu mes tvirtai kruvos laikysimės.
Tegul ant ateinančių metų
užėjus ir terp mus geidžiama
wienybė!

Politiszkos žinios.

—o—

Suwienytos Wieszpatis- tės Sziaurinės Ameri- kos.

18 d. Gruodžio, Washingtone
susirinko, po pirmsėdystės minis-
terio užrubežinių dalykų, p. OL-
nėy, senato užrubežinius reika-
lams paskirta komisija. Sanariai
komisijos nusprendė pripažinti
neprigulmystę Kubai. Tasi nus-
prendimas dar labiau įteris iš-
panijonis. Kas iš ty erzinimų
ispuls, sunku žinoti. Tuom tarpu,
po wisus Amerikos sztetus ren-
kasi liuosnoriai norinti traukti
ant pagelbos kubiečiams. Pulkai
tie ne skaitlingi, bet kad apie
mažiausią tokį pulkelių garsin-
tuojaus laikraščiui—tai ir toki
be vertės atsitikimai erzina iš-
panijonis. Matomai Amerikoje yra
partija, kuri norėtu įtraukti
wieszpatisę į karę su Ispanija,
arba pasitinkinti wien sawo bal-
sais į ją baugyti. Ispanijai wienok
ne geistina kare kol ji pasitiki
maizstus ant Kubos suwaldyti.

jeigu gi pamatys to negalinti, tą-
syk jos waldininkai, ant iszsiteisi-
nimo prieš tautą, pats karės pano-
rės. Ispanija apart Kubos nieko
žudyti ne gal. Jeigu ir butu ji A-
merikos pergalėta, tai užimti
jos krasztą ne duos kitos Euro-
pos wieszpatisės. Amerikai
daugiaus reiktu žudyti, nes ka-
rei užstojus, wisa užrubežinė
prekyba apstotų; Ispanijai ne
reiks tiek nukęsti, kadangi jos
užjurinė prekyba menka.

Atkako į Kaliforniją p. Henry
Cooper (amerikonis) užrubežinių
dalykų ministeris republikos Ha-
wai. Atkako jis į Ameriką prazyti
rando, kad tasai su wisu pain-
tu po sawo waldžia wisą Hawai re-
publiką kaip atskirą sztetą, nes
kitaip, užimę ją japoniečiai. Ant
Hawai salų jau dabar yra
daugiausiai japoniečių ir jų čia
atkanka wis daugiaus. Reika
lauja jie sau tiesų balsuoti; jeigu
tik tas bus jiems pripažinta, tą
syk pražus čia su wisu Amerikos
įtekme ir japoniečiams be krau-
jo praliejimo pateks tos salos.

Ispanija ir jos waldybos.

Ant ministerių susirinkimo
Madride (Ispanijos sostafilė)
buvo parkratinėti užnamynai
apie tiesas, kokias reiktu suteik-
ti gywentojams salos Porto Rico
(netoli Kubos), idant, užganėdi-
nus gywentojus, nedaleisti pa-
kilti ir čia maizstams. Girdėti,
buk suteiks gywentojams tokias
tiesas, isz kokų naudojasi anglis-
zkos waldybos. Jeigu seniaus to-
kias tiesas būtų pripažinti Ku-
bai ir Filipinų saloms, gal ir tos
ne būtų maizstų pakėlusios. Ispani-
jonis ramina tas, kad, apart
Suwienytų Wieszpatisę Sziaurinės
Amerikos, daugiaus nedraugų
ne turi. Rindas republikos
Hayti sulaukė atplaukusį į uostą
San Domingo su ginklais kubie-
čiams laiwa ir ginklus atėmė.
Teipogi apsigywenę republikoj
Uruguay (Pietinė Amerikoje) isz
panijonis sudėjo pinigų ant į-
taisymo Japonijai wieno karis-
zko laiwo.

Maizstai ant Filipinų auga ir
platinasi; į jų laiką bewėik su-
silygino su pajegomis kubiečių
jeigu jas nepralenkė. Maizstinių
pulkai po 1000 iki 4000 žmonių
yra ne tik provincijoj Cavite, bet
ir kitose aplink Manillę. Isz
wiso jų skaito 100,000 žmo-
nių. Isz pradžių truko maizs-
tinjams ginklų, dabar gi jau
juos turi nežinia isz kur. Maizs-
tininkai laiko apstoję Manillę.
Telegrafus, geležinkelius wi-
sur iszardė. Isz Ispanijos siun-
czia ant Filipinų 15,000 naujos
kariaunos. Maizstai kyla ir ant
salos Mindanao. Ant kareivių
isz wietinių gywentojų ispanijoni-
jus ne gal remtiesi. Provincijoj
Bučeano wiena dalis tokių ka-
reivių su ginklais perėjo į maizs-
tininkų pusę.

Kaip stovi dalykai ant Kubos,
sunku žinoti: nuo kubiečių da-
bar ne ateina žinios. Apie dides-
nius susirėmimus nieko ne girdėt,
matomai didesni pulkai wėl pa-
sidalino į mažus. Jeigu nuo ku-
biečių neateina nė jokios žinios,
tai turbūt arba ispanijonis ap-
waldė wisus krasztus jurių pa-
krantėse, arba kubiečiai neturi
kuom pasigirti. Ispanijonis pra-
nesza, buk po užmuzzimui Ma-
ceo, kurisai geriausiai mokojo su-
waldyti sawo žmonis, užginė ne-

sutikimai tarp maizstinių. Neg-
rai provincijoj Pinar del Rio ne
nor pripažinti Raizo, į wietą už-
muszto Maceo. Jie nori iszsin-
kti Quintiną Banderą stowinti
provincijoj Santiago de Cuba.
Per tai maizstinių pajėgos tu-
rėtu iszsisikirstyti.

Turkija.

Pjowynės krikščionių Turki-
joj jeigu nepasilowė, tai nors pa-
simazzino. Užtatai skaitlius
maizstų apimtų provincijų
pasididino. Maizstų pakėlė ka-
talikai miriditai, gywentojai
albaniszkos kilmės. Tuom
wien čia skiriasi nuo kitų pro-
vincijų, kad Albanijoj ne maho-
metonys užpuola ant krikščio-
nių miriditų, tik arabulai.

Besitarianizmos tarp sawės Eu-
ropos wieszpatisės iki szio-
nėto dar ne nutarė, kaip apstaby-
ti maizstus Turkijoj. Isztikro sun-
ku ten sutarti, kur wiena Masko-
lija stengiasi priwersti ki-
tas Europos tautas jos įsakymų
klausti. Maskolijos pasiuntinys
Nelydow buvo iszkeliawęs į Mas-
koliją pasirodawyti ir paklausti
įsakymo ciecoriaus. Dabar jis
wėl sugrįžo ir atsigabeno Masko-
lijos užrubežinių dalykų minis-
terio apdirbtą projektą reikalingų
krikščionių tiesų. Prigulėtu
Prancuzijai užmokėti Maskolijai
tuom pačiu ir atmeti Maskoliz-
ką užnamyną. Wienok prancu-
zai, arba kitai sakant jos minis-
teriai, neiszdrys tą padaryti. Mas-
kolija pasitiki, kad kitos wiesz-
patisės remis jos užnamyną.

Turkijos sostafilė likosi su-
sektas sukalbis prieš eultang,
prie kurio prigulėjo augsztesni
urėdninkai ir sargai sultano mo-
tery namy ir jų tarnaitės ir tulos
moterys. 90 augsztų urėdninkų,
45 ezerkesės haremo tarnaitės li-
kosi suaresztuotos. Mat susitarę
norėjo, laike atsilankymo sultano
pas sawo moteris, jį nužudyti.

Italija.

Apsiwedus Italijos sosto įpe-
diniui su Montenegro kun-
gaikszczio duktere, reikėjo pasi-
rupinti ir apie paskyrimą pinigų
ant jo užlaikymo. Reikalavimas
tapo įnesztas ant apswarstymo
į pasiuntinių butą. Nutarė jam pas-
kirti wieną milijoną lyrų (200,
000 dol), bet ant to nereikia
žmonių apsunkinti naujais mokes-
cziais, tik alga karaliaus bus ant
tiek numaziuta, kiek algos pasky-
rė sosto įpėdinui. Laike perka-
rinėjimo to klausymo, pasiun-
tins Andrea atsiliepė, kad kara-
lius nepriwalo imti algą isz su-
rinktų nuo žmonių pinigų, ka-
dangi pati karalystė yra tik ne
reikalinga sunkenybė krasztui.

Ką darys Italija su sawo wa-
ldybos Afrikoj, tikrai ne žinia.
Tuom tarpu jas nori apwersti ant
žen darbų kolonijų, o kariauna
butų isz jų sugražinta į Europą.
Žemdarbiszkos italijonų koloni-
jos galėtu nauda atgabe ti wisam
krasztui į pietus nuo Egipto, nes
nuo italijonų pramoktu žemdar-
bystės it abisiniečiai. Jos už-
silaikytų taip ilgai, kol Italija
sutikmėj gywės su Abisinijai;
kitaipt lengwai jas ta paweržti
galėtu. Taigi, perkratynėda
mi tą klausymą parlamente,
tuli pasiuntiniai padawė sawo
nuomone, kad geriaus jas isz-
syk atiduoti Abisinijai. Angli-
jonys wėl reikalauja, kad jeigu

Italija nepalaikys sawo waldybų,
tai turi nors Massową ir Kassalę
sugražinti Egiptui, nes tie krasz-
tai Egiptui pirmiaus prigulėjo.

Szweicarijoj, 17 d. Gruodžio,
atsibuvo rinkimai; prezidentu
likosi iszrinktas Deutscher isz
Turgau; wice prezidentu gi
Rauffy isz Lausanos. Szweicarija
yra tai wienatinė respublika, ne
tik Europoj, kur rinkimai teisin-
giausiai atsiwewa. Nėra ten pir-
kinėjimo balsų arba priewartos,
kaip tai yra Amerikoje arba Pra-
ncuzijoj. Čia wisos partijos su-
tikmėj dirba ant labo wisų tėwy-
nės. Szweicarijoj gywena wo-
kiečiai, prancuzai ir italijonys
(yra - dar apie 5000 kalbančių
romaniszkai), bet ne girdėt apie
prispaudimus wienos tautos ant
kitos naudos: kiek wiena tauta turi
sawo rėda, mokslo ir kitokias
institucijas. Nuo Szweicarijos ga-
lėtu pasimokyti teisingumo ir ki-
tos tautos ir wieszpatisės.

Isz Lietuwos.

Didelės kiaulių pjowiny- czios Liepojuje.

Žinote jau, kad Prusų rindas
uždarė wisai rubežių kiaulių
isz Lietuwos. Per tai Lietuwos u-
kininkai ne dang žudys, Du angli-
jonys: Marrjot ir Seligman įrengė
Liepojuj (Latwijoj, prie Baltiszkų
juri) dideles kiaulių pjowiny-
czias, ant pawiekslo Chicago;
kiaules ten pjauna, mė-ą sudo ir
tokią jau siunczia į Angliją. Pjo-
winyczia ta reikalauja ant mėne-
sio po 20,000 gerai nupenėtų
kiaulių; mažų su wisu ne perka.
Nors pjowinyczia iszsiuntinėjo į
wisus krasztus sawo agentus,
bet ir tie nesuwaro daugiaus
12000 kiaulių: pjowinyczia
po wieną kiaulių ne perka,
bet po daug. Taigi mūsų ukininkai
galėtu sutwerti draugystę ir su
sitarę su sawinkais pjowinyczij,
tiesiog jiems sawo gywulius ga-
benti. Tokiu budu, ką szgidien
perkupečiai uždirba, tie pinigai
pasiliktu mūsų ukininkų rankose.
Reikia čia tik darbo, iszmanymo
ir teisingumo.

Krata Mosėdžiuose.

„Tėwynės Sargas“, paduoda,
kad parabežiniai sargai, dienoje
Szwento Pranciszkaus, atkako į
Mosėdį. Isz bažnyczios pargri-
žusiam, iszwadintam kamendo-
riui, kn. Juozapui Tumui, sargų
oficieras pasakė, jog 2 d. Spalių,
at Priekulio wakzaliaus suėmė
tikrą jo brolių, prie kurio rado
daug wisokių lietuwiszkų knygų
ir laikrasztų. Kadangi tas 1 ir
2 d. to mėnesio wieszejo pas
kunigą, taigi mutinyczios už-
weizda nusprendė, kad jį su
knigomis siųsti turėjo kunigas.
Kunigas grynėsi, bet sargai, tam
netikėdami, padarė kratą. Isz-
kratę wisur kunigo namuose,
nieko wienok nerado. Suimtą
kunigo brolių, Juozą Tumą, isz
Priekulio pristatė į Liepoją, o
isz ten nugabeno į Wilkmergės
kalnį. Kuom tas wiskas pasibaigė,
dar ne žinia.

Lietuwų praszymai.

Pasirodo, kad ne tik ukininkai
Karklinių waitystos, Suwalkų
rėdybos, bet ir žemaičiai pra-
deka rupintiesi apie mūsų spaudą
Maskolijoj. Sztai „Tėwynės Sar-
gas“, 11 n-ryje, pranesza isz Tel-
szių pawieczio, jog čia trys wal-
sziečiai atsiliepė su reikalawimu
sugražinimo lietuwiams atimtos
spaudos: wienas praszymas buvo
iszsiystas ant wardo Widurių
ministerio, kitas, po kurių pa-
siraszė 71 žemaitis, ant wardo
ciecoriaus. Isz treczio gi walsz-
cziaus iszėjo pasweikinimas cie-
coriui, po jo apwainikawimui, po
tuom rasztu pasiraszė 66 žemai-
čiai. Sweikintojai prie paswei-
kinimo pridėjo ir reikalawimą su-
grazinimo mums spaudos. Jeigu
teip butume darę isz pats pradžių,
kaip tik mums Murawjew
uždraudė knygas spaudinti, bufu
mums spauda jau seniai sugražinė
ir ne reiktu teip bijoti kraių.

Užmanytos naujos tiesos
apie pabėgėlius.
Maskolijos wieszpatisės roda
dar ši metą rengiasi iszduoti
naujas tiesas kaslink paliuo-
sawinio nuo ukėsytės masko-
liskų pawaldinių ir priėmimo
swetimų pawaldinių. Pagal nau-
jį užmanytas tiesas: wisi masko-
liski iszeiwiai, prasiszalinę nuo
karewiszkos tarnystos, nors par-
grįžtu wėliaus kaip swetimų
krasztų pawaldiniai, jeigu pa-
bėgimas atsitiko sandaros laike,
bus pasodyti į kalinį ir žudys
tulas isz ypatiszkų tiesų; jeigu
gi pabėgtų laike karės—nužudo
wisas tiesas ir paskui bus isz-
waryti į tolmas Maskolijos gu-
bernijas ant gywenimo. Dabar
dar wisi pabėgėliai, iki Gegužio
ateinančių metų, gal grįžti, tie
ne bus baudžiami, tik, žinoma, pa-
bėgėliai nuo kariumenės turės tar-
nystą atlikti.

Liudnas garsas apie „Varpą“.

P. Parplys, rasztė patilpusiam
„Karde“ pranesza, buk Lietuwos
inteligentai paliauja iszleidinėję
„Varpą, arba toliaus iszleidinė-
tik syki ant bertainio metu. Mes
apie tą nieko ne girdėjome ir
todėl sunku tai žinai tikėti.
Argi terp Lietuwos apszwiestunų
jau nėra nė tiek pajėgų, kad
galėtu sawo laikrasztį syki ant
mėnesio iszleisti ir palai-
kyti? Jeigu teip, tai kamgi
reikėjo pradėti ar kad pasirodyti
bankrutais ne galinciais nieko
gero atlikti? Amerikoje gal ir
deszintos dalies inteligentų nėra
—taigi kodėl čia gal iszleidinėti
tiek laikrasztį, o Lietuwos ap-
szwiestunai neįstengia iszleisti nė
wieno? Mes tikime wienck, kad
Lietuwos apszwiestunai dar teip
žemai ne nupulė.

Liudna Naujiena.

„Kardas“ pranesza apie nelai-
mę pažįtamo Tilžės lietuwiszkų
knygų platintojaus, Bieliako, ap-
szwiesto žmogaus. Likosi jis Til-
žės policijos suimtas ir iszduotas
maskoliams. Rygos sudas nu-
sprendė, už platinimą lietuwiszkų
knygų, ant isztrėnimo į Siberiją,
bet kad paliko jį pacizam ten u-
kakti, taigi žmogus isz to pasi-
naudų jo ir atkako į Ameriką. Ke-
lionėj wienok apsirgo teip, kad
wos isz laiwo iszlipo, pateko į li-
gonbutį, kur daktarai nupjowė
koją ir žinoma, kaip netinkantį
prie darbo, Amerikos waldžies
sugražino atgal į tą pačią
maskolijanasrus, nuo kurių tikėjosi
jau pabėgęs. Ar isz tikro nėra
terp mūsų brolių nė jokių szir-

Preke apgarsinimu:	
2 coliai, 1 kolumas, per meta.....	\$12.00
1 coliai, 1 kolumas, per meta.....	7.00
1 coliai, 1 kolumas, per meta.....	4.00
1 coliai, 1 kolumas, per meta.....	1.00
2 coliai, 2 kolumas, per meta.....	24.00
1 coliai, 2 kolumas, per meta.....	12.00
1 coliai, 2 kolumas, per meta.....	8.00
1 coliai, 2 kolumas, per meta.....	2.00
2 coliai, 3 kolumas, per meta.....	36.00
1 coliai, 3 kolumas, per meta.....	18.00
1 coliai, 3 kolumas, per meta.....	12.00
1 coliai, 3 kolumas, per meta.....	3.00
2 coliai, 4 kolumas, per meta.....	48.00
1 coliai, 4 kolumas, per meta.....	24.00
1 coliai, 4 kolumas, per meta.....	16.00
1 coliai, 4 kolumas, per meta.....	4.00
2 coliai, 5 kolumas, per meta.....	60.00
1 coliai, 5 kolumas, per meta.....	30.00
1 coliai, 5 kolumas, per meta.....	20.00
1 coliai, 5 kolumas, per meta.....	5.00
2 coliai, 6 kolumas, per meta.....	72.00
1 coliai, 6 kolumas, per meta.....	36.00
1 coliai, 6 kolumas, per meta.....	24.00
1 coliai, 6 kolumas, per meta.....	6.00
2 coliai, 7 kolumas, per meta.....	84.00
1 coliai, 7 kolumas, per meta.....	42.00
1 coliai, 7 kolumas, per meta.....	28.00
1 coliai, 7 kolumas, per meta.....	7.00
2 coliai, 8 kolumas, per meta.....	96.00
1 coliai, 8 kolumas, per meta.....	48.00
1 coliai, 8 kolumas, per meta.....	32.00
1 coliai, 8 kolumas, per meta.....	8.00
2 coliai, 9 kolumas, per meta.....	108.00
1 coliai, 9 kolumas, per meta.....	54.00
1 coliai, 9 kolumas, per meta.....	36.00
1 coliai, 9 kolumas, per meta.....	9.00
2 coliai, 10 kolumas, per meta.....	120.00
1 coliai, 10 kolumas, per meta.....	60.00
1 coliai, 10 kolumas, per meta.....	40.00
1 coliai, 10 kolumas, per meta.....	10.00
2 coliai, 11 kolumas, per meta.....	132.00
1 coliai, 11 kolumas, per meta.....	66.00
1 coliai, 11 kolumas, per meta.....	44.00
1 coliai, 11 kolumas, per meta.....	11.00
2 coliai, 12 kolumas, per meta.....	144.00
1 coliai, 12 kolumas, per meta.....	72.00
1 coliai, 12 kolumas, per meta.....	48.00
1 coliai, 12 kolumas, per meta.....	12.00

Metas IV.

dies jausmų, jeigu nieks neužstojo
už žmogų, kurisai platindamas
knigas tarp žmonių, szwiesą terp
jų platino? Ar isztikro mūsų szir-
dys teip atauszo, kad brolio ne-
laimės nesuprantams ir kas skau-
džiausia, kad tie mūsų szirdies jaus-
mai, wieton kilti, nuolatai puola.
Ką gi gal atgabenti kulbos apie
tėwynės meilę, jeigu mes myli-
me wien pats sawę, nejaucizime
brolių nelaimės? Ką gi mes doro-
me ant pakėlymo sawitarpinės
meilės? Nieko. Teko man tėmyti
iszewis wisokių tautų Bremene.
Wokietys arba žydas, jeigu jam
pritruko ant kelionės pinigų, dra-
siai sėmė isz kiseniaus drauge
waziuojančių arba ir nuo pasza-
linio wientauczio—lietuwis labai
retai sawo brolių pagelbėjo, lenkų
gi gelbincijų kita nė wieną kar-
tą ne macizau. Teisybė, suszelptas
wokietys paprastai atsiuntė szėl-
pėjus pinigų, lietuwi asz ne ma-
cziau teip darancio. Kodėl teip?
Todėl kad mes, turbut, mažiausiai
dirbame ant pakėlymo szirdies
jausmų ir teisingumo tarp sa-
wo brolių; nors čia, rodosi,
ir mažas darbas swarbius at-
gabena waisius. Antai Wo-
kietijoj, per Kalėdas davinėja
waikams downas, taigi tie suau-
gę atmena, kad buvo apdowanoti
ir ne pawdy downų kitiems sa-
wo wientaucziams. Pas mus wis-
kas darosi ant pakėlymo ogoi-
mo. Mūsų paprocziuose, apirgose
nieko nėra tokio, kas mus į kru-
wą risztų. Antai Lietuwoj se-
niaus buwusios talkos isznyko
beweik, jaunimui susirinkimai ir
praawo. Suwalkų gubernijoj kai-
mai iszsilikojo ant teip wadina-
mų kolonijų, kur seniaus buwo
kaimai, szgidien yra wienšėdžiai.
Iszsilikoje užmirzo apie kaimy-
nų, kiek wienas rūpinasi wien apie
sawo paties wargus ir lobį, nelai-
mės brolių ne įjeuzia. Jeigu, pa-
weiksian, ne reikėtų dūdami iszleis-
ti pinigų ant downų per Kalė-
das, ką daro wokiečiai ir kitos
nuo jų peremusios tą paproti
tautos, užcedėjame pinigų, gy-
wenimas wienšėdžiais dau-
giaus atgabena naudos, tai užta-
tai atsaldzo mūsų szirdis, brolis
stojasi mums su wisu swetinu.
Teisybė, antai Amerikoje stenge-
mėsi susiartinti twerdami wis-
kias draugystes, bet ir mūsų
draugystės tankiai žydi nesuti-
kimai ir waidai. Mes, wieton gel-
bėti wieną kitą, wisur stengemėsi
užkenkti.

Kaimas Jowewiszių. Seinų
pawietijoj, Suwalkų gubernijoj, į
wieną nedėlia likosi triskartos
padegtas: 29 d. Spalių padegė
klona wieno ukininko, ant rytojus
klėtis; 12 gi d. Lapkriczio twar-
tus ir nuo to užsėdė wisa u-
kė. Apart trioby, sudegė sukrauti
szigmatiniai jawai ir 60 karczių
nuo seniaus užcedėtų gruodų.

Szalciausia ši metą diena
Lietuwoj buwo 1 dieną Gruodžio:
Wilniuje termometras rodė 20
laipsnių szalcio pagal Celcius
termometrą; Kaune buwo 15
laipsnių. Nemunas užszalo.

TARP WAIKU.

Girdi, Antanai, kodėl wė

The Lithuanian Weekly "Lietuva"

PUBLISHED EVERY SATURDAY.
Executes all kind of Job Printing and trans-
lates in all modern languages.

Subscription \$2.00 per year.

All communications must be addressed

"Lietuva" Publishing Co.,
#24 33rd St., Chicago, Ill.

Nedelinis Laikraštis

"LIETUVA"

Išleima kas Subata, Chicago, Ill.

KASZTUOJA:

ANT METU AMERIKOJE.....\$2.00
IN UŽMARE.....\$3.00

Užsveidetojas A. OLSZEWSKIS.

Bankasoziai (korespondencijos) ir laiszeki ta-
si buti adresuoti ant szio adreso:

"Lietuva" Publishing Co.

924 33rd STREET

CHICAGO, ILLINOIS.

Piragai turi buti siunsti per MONEY ORDER arba
REGISTRUOTĄS GROMATĄ ant ranku

A. OLSZEWSKIO,

924 33rd St., Chicago, Ill.

Isz Amerikos.

Naujas biznis.

Po wakarinius ir pietwakari-
nius sztetus nesugauti piktada-
riai paleido daugybę cidabrinų,
jų padirbtų, doliarų. Dirbtu-
wės pinigų turbūt yra swetimuose
krasztuose, kaip antai: Britiszkaj
Kolumbijoj, Chinijoj, Japonijoj,
ant salų Havaiarba Meksike. Pla-
tinimasitų swetur padirbtų Ameri-
kos doliarų traukiasi per isztisus
metus, bėt detektywams nė dirbė-
jų, nė platintojų pedsaka surasti
nepasiseka. Pinigaitie turi tiekiau,
jeigu ne daugiau, cidabro, kaip ir
tikri Amerikos rando iszmusztii
doliariai, padirbti teip gerai, kad
bewiek negalima jų nuo tikrųjų
atskirti. Wertė cidabro Amerikos
piniguose yra 50c. Taigi dirbėjai,
nors sawo padirbties daugias
jo suteikia negu yra tikruose, wi-
gi turi didelę pelną. Sziaip isz to
pelno Amerikos izdas.

Apsunkinimas ateiwystes.

17 d. Gruodžio, Washingtono
senate buvo perkratinejamas už-
manymas pono Lodge, apskun-
ti ateiwystę isz swetimų
kraszty per neleidimą su wisu
ateiwų ne mokanczių skaityti
ir raszyti. Užmanymas tas likosi
senato priimtas 52 senatorių bal-
sais priesz 10. Iszemimas tapo
priimtu wien dėl kubieczy, kol
ant Kubos maisztai nepasibaigs.
Pagal naujai užgirtą bilių ne da-
leista su wisu iszlipti ant Ameri-
kos krantų wisiems ateiwiems 16
metų, kurie ne mdkės raszyti ir
skaityti sawo prigimto kalboj.
Mokantis raszyti, skaityti, jeigu
atsigubena su sawim paczia ir
waikus arba tēwus, gal pa-
reikalauti, kad tie but su juom i-
leisti, nors ir nemokėtu raszo.
Ant persitikrinimo apie tą mokslą,
randas isziisuntinēs i ateiwių ko-
misijas kopijas konstitujos Swie-
nyty Wieszpatyszi Sziaurinēs
Amerikos, atspaudintas wisokio
se kalbose ant storos popieros
szmoteliu, ant kiekwieno szmo-
telio bus 5 eilēs; wisi szmoteliai
twers drauge wisą konstitucija ir
dėl kiekwienos kalbos bus atsky-
ri skrynūtė, kurioje bus wisi
szmoteliai konstitucijos sudėti.
Jeigu atkakę ateiwys pasirodys
lietuwiu ēsas, bus jis priwistas prie
skrynūtės kur patalpinta konstitu-
cija lietuwiszkoje kalboje. Turēs
isztraukti wieną isz szmoteliu su
5 eilēm atspausztos konstituci-
jos ir ją turēs perskaityti ir pas-
kui perrasztyti cziajau prie exa-
minuojancziuo urėdinku. Kas ne
galēs isztrauktos dalies perskaity-
ti ir perrasztyti, bus tuojaus atgal
grazinamas tuom paczia laiwu, ant
kurio atkako. Bilius tas dar nē pre-
zidento nē kongreso ne užtwirtin-
tas, bet nēra abejonēs, kad jis

taps užtwirtintu. Taigi norinti
isz Lietuwas i Ameriką keliauti
tegu mokinas raszyti ir skaity-
ti, nes kitaip jų neileis, gywe-
nanti gi Amerikoj ir dar netu-
rinti ukēsystės popieru, o nemo-
kanti raszyti ir skaityti, tegu
isz czia ne wažuoja, nes syki isz-
waziawę ne bus atgal i leisti.

Liuosnoriai ant Kubos.

Isz Port Angelos, Wash. Agen-
tas kubieczy (kubamizkos jun-
tos) surinko czia 85 liuosnorius
norinczius keliauti ant Kubos
musztiesi su iszpanijonais. Ke-
liauja jie i St. Louis, kur gaus
ginklų. Kokiu keliu prisigriebs
jie Kubos, nežinia. Jeigu maisztin-
jikams pasiseks iszwyti iszpani-
jonis, kiekwienas liuosnoris gaus
po 80 akrų iszdirbtos žemės ir
wisus reikalingus žemdarbiui i-
nagius, Jeigu maisztinjkui perga-
lės, wisos iszpanijonų plantacijos
bus nuo jų atimtos ir iszdalintos
terp kubieczy kareiwų. Trau-
kianti ant Kubos amerikonzski
liuosnoriai tiki, kad Suwienytos
Wieszpatystės Sziaurinēs Ameri-
kos isikiszi i Kubos reikalus ir
padēs kubiecziams iszwyti iszpa-
njonis. Tasyk wienok, taigi jei-
gu Amerika isikisztu, Iszpanijai
galėtu padėti ir Europos wiesz-
patystės. Jeigu tos pagalbos A-
merika nebijotu, jau ji but ir i-
kiszusi.

Lynczuoti.

Bassellville, Ky. 24 d. Lapkriezio,
broflai Proctor užmuszē czia Doe
ir Aaron Crastonus. Užmuszėjai
likosi suimti, ir nedėlią atgal bu-
vo jų prowa; sudas wisus tris
brolius Proctorius paliusawo
isz kalinio, nes kaip teisino sawo
nusprendimą, nežinia katras isz
brolių yra užmuszējas ir koks bu-
vo dalywumas kitų brolių toje
žmogudystėj. Wisus tris, ant jų
apsaugojimo nuo ipykus, gywe-
ntoju, laikė kalinyj. Tas wien-
nok jų ne apsaugojo. 18 d. Gruo-
džio i kalinį i-iwerzē pulkas
miesto ir aplinkinēs gywentojų,
Billij Proctorą užmuszē cziajau
kalinyj, du kitu broliu iszwilko
isz kalinio, iszsiwedē isz miesto ir
pakorē.

Geras užmanymas.

Žemdarbystės komisorius szte-
to Michigan padawē užmanymą
palengwinti buwį swetimų atei-
wų norinczių užsiimti žemdar-
byste. Pagal tą užmanymą, plotai
liuosos Michigan žemės butų
pardawinėjami ateiwiams ir dar-
binjkams po 50c. už akrą žemės.
Isz wirszaus reiktų mokėti
tik po 10 centų už akrą,
likusius gi iszmokėti per 5
tolesnius metus. Jeigu tas užma-
nymas liks priimtu, norinti už-
siimti žemdarbyste darbinjkai
galēs lengwai sau farmą nusi-
pirkti ir tai už labai menkus pi-
nigus. Musų darbinjkai, wieton
grustiesi po dirbtuwas ir anglių
kastynes ir tankiai ilgai be darbo
sėdėti, užsiimti galėtu žemdar-
byste.

Pawogę 100.000.

Boston, Mass. Frank Miles,
nuo pats užsidėjimo czia banko
"Boston Safe Deposit & Trust
Co" taigi nuo 1887 m. buvo
jo kasieriumi ir turėjo didžiausią
užsitikėjimą banko uždėtojų.
Tuom tarpu dabar pasirodē, kad
per tą laiką jis prisisawino sau
100,000 dol. banko pinigų. Jo wa-
gystos iki sziol nepasirodē todėl,
kad jis perdirbdinėjo banko kni-
gas.

Iszalkusio darbas.

Apsigywenēs Detroito ant
Grand River ave, Ernest Chase,
neturėdamas ilgai darbo, panorē-
jo mat užbaigti sawo amžį. Jo
moteris pasikolino pas kaimynus
doliarą ant ausipirkimo maisto,
wyras pamatęs pinigų praszē,
kad juos jam duotu, bet moteris-
kė nē dawē. Chase nusprendē
pabaigti ir su motere. Moteris
sėdėjo ant kėdės, taigi wyras
paėmē britwā, užjėg isz užpak-
liu užwertē nieko pikto nejaucian-

czia moterisakę ir pradėjo su brit-
wā pjauti gerkle. Paskui norėjo
ir pats su sawim teip padaryti,
bet subėgo kaimynai ir ne dawē.
Su perpjauta gerkle moterisakę
nugabeno i ligonbutį. Daktaras
wienok pasitiki ją nuo myrio isz-
gelbėti.

Smarki dargana.

Iszilgai rytinių Amerikos
krantų siautē smarki wētra ir
dargana. Daugelis laiwy likosi
pagadyti. Wisi pasiweilino ateiti
i New Yorką. Middletowne, Con-
teip daug sniego supustē, kad
kaip kur pusnyj siekia 15 pėdų
augszcio. Ant lygumų sniegas 2
pėdų. I Bostono uostą ne dryso
iplaukti nē wienas laiwas.
Garlaiwyis "St. Bonano", isz Lon-
dono, pasiweilino, nes wētra siautē
ir ant oceano. Telegrafas nuo
kranto prie žiburių ant Highland
tapo wētros sutruakytas. Phila-
delphioj snigo keletą dienų, su-
pustē dideles kruwas ant sztrit-
karių linijų ir karai turėjo pa-
liauti keliawę i priemieszczius.
Suszalo ir keletas žmonių.

Prapuole.

Kalamazoo, Mich. Prapuolē
czia nežinia kur Evans, kurisai
turėjo su sawim 1700 dol. Polici-
ja surado jo kepurę ir žiedą krau-
jais aptaszkytus. Taigi nieks ne
abejoja, kad jis plėszikų likosi
užmusztas, kurie turėjo kokių
nors budu užausti pinigų pas ji
ēsančius. Kuno iki sziol surasti
ne pasisekē.

Už gerą geru užmokejo.

Isz Detroito, Mich. Pereitą
petnyczyą, iszeinant isz Detroito
geležinkelio traukiai, koksai wal-
kiozas, papratē dykai keliauti,
iszkraustē i frachtinį trukio wa-
goną, bet ji užtėmyjo kondukto-
rius ir liepē nuo bēgancziuo trukio
nulipti, walkiozas wienok nepa-
klaušē, atsisėdo i tarpą wagonų.
Iszėjus traukiai, kada tasai atbėgo-
Deltay, konduktorius norėjo ne-
užmokėjusį už kelionę pasažierių
isz tarpo wagonų nustumti, taigi
kaip tai paprastai daro, užlipo
ant wagonų wirszaus ir tuom ke-
liu norėjo prie jo prieiti, bet pas-
prudo jam koja ir nupuolē i tar-
pą wagonų. Butų jį traukis per-
wazewēs, jeigu sėdintis tarpe
wagonų walkiozas puolantį ne bu-
ty sugriebęs ir ne sulaikęs. Tru-
kij sulaičkē, o konduktorius, už isz-
gelbėjimą nuo suwazinėjimo, ne
tik kad walkiozo ne warē nuo
trukio, bet pawedē jam sawo lo-
wā wagonę

Bjaurus darbas.

Mieste Syracuse, N. Y. nuo
užnuodintos kawos pasimirē trys
waikai Nowak. Tēwai waikų ir
dar wienas jų sunus teipogi bu-
wo apsirgę, bet pasitaisē. Stanis-
lowas Wisloski ir jo moteris li-
kosi suaresztuoti, nes kaip sako,
jie i kawą nuodų pribėrē. Wislos-
ki mat norėjo nuuodinti Nowa-
kų wisą szeimyną, idant jiems
pasimirus pagriebti nuo any ban-
kos knigą ir pinigus paimti. Tą
isz tikro atliko ir pinigus paėmē,
bet per tai i kalinį pateko. Jeigu
ne but pawogę knigos, gal but
jų darbo ne but susekē.

† New Yorke, 20 dieną Gruo-
džio, gywename Arono Goldsmith,
po nr. 514 E. 58 ul. atsitiko
explozija liampos ir nuo to už-
sidegē namai. Wisa Goldsmitho
szeimyna, susidedanti isz jo pties,
jo paczios ir trejatos waikų su-
degē. Tarnaitė, Mary Rosa, isz-
sigelbėjo wien tuom, kad per
langą iszszokē ant ulyczios isz
deganczių namų.

† Pereitą nedėlią buvo Suwie-
nytose Wieszpatystėse Sziaurinēs
Amerikos 367 nusibankrutinimai,
Kanadoj gi 47, taigi isz wiso 424.
Pereituose metuose, i tą patį lai-
ką, buvo jų tik 409.

† Hamburgo garlaiwys "Thu-
ringia", kurisai 17 d. Lapkriezio
iszplaukē isz Havro (Prancuzijos
pakrantėse) i wakarines Indijas
(widurinėj Amerikoj), susidaužē
netoli Wenezuelės pakraszczių.
Kiek žmonių prigirē, dar nežinia.

† Netoli Monticello, Ill. we-
žantis darbinjkus trukis Louis-
ville & Chicagos geležinkelio isz-
szoko isz rėlių, prie ko wienas
darbinjkas likosi užmusztas, trys
gi mirtinai sudaužyti.

† Kastynēs Curay, Col., besi-
leidžiant darbinjkams i szafą, nu-
puolē nusileidimo prietaisą; 5
darbinjkai, kurie toje prietaisoje
sėdėjo, likosi ant wietos užmusz-
ti.

† Netoli Lochas, La. susi-
muszē du Texas & Pacific ge-
ležinkelio trukiai; prie to susi-
muszimo 3 žmonės likosi užmusz-
ti, 9 gi yra sunkiai sužeisti.

Isz darbo lauko.

† Rengiasi isz Detroito, Mich.
dirbdinti naują elektriszką gele-
žinkelį i Port Huron. Kalba, buk
kapitalistas John Dyer gawo jau
ir koncesija. Naujas geležinkelis
trauktusi nuo Jefferson ul. De-
troite, per Mt. Clemens, New
Baltimore, Batine City, St. Clair
i Port Huron. Darbą neužilgio ža-
da czia pradėti.

† Detroito, Mich. Car shapose
yra prakilinti apgarsinimai, kad
jos moka norintims gauti darbą
suagusiems po 50c., waikams gi
po 15c. ant dienos, taigi tiek,
kiek uždirba Maskolijoj po mies-
tus darbinjkai. Apie krasztus wa-
karinēs Europos nėra jau nē kal-
bos; ten darbinjkai uždirba dau-
giaus.

† Tacoma, Wash. Rengia czia
didelę drapanų dirbtuwę, kurioje
isz pradžių dirbs 125 siuwėjai.
Dirbtuwę padirbs po 150 garnitu-
rų kas dieną.

ISZ Lietuwiszku dirwu AMERIKO.

Isz Broad Brock, Conn.

50 "Lietuwas" numeryje patė-
myjau užklausymą apie mierius
naujai užsidėjusios musų farme-
rių Szwento Izidoriaus Draugys-
tės, taigi asz pasiriežiau ap-
reiksztii tuos mierius lietuwiszkai
wisuomenei.

Draugystė Szwento Izidoriaus
turi mierius tokius jau, kaip ir
wisos pagalbinēs draugystės: lai-
ke ligos moka po 5 dol. apsirgu-
siems sanariams; mēnesinis mo-
kestis sanarių yra po 50c. Taigi
czia nėra reikaloplacziaus raszyti,
kadangi kiekwienas žino mierius
musų pagalbinų draugyszių.

Ką tikėjosi "Rytas" atsiekti
per sawo iszsitirimą, kad „jeigu
susirinks geras sanarių pulkelis,
tai apie kitą pawasari draugystė
galēs prisidėti ir pasirodyti su
sawo tautiszkais darbais."—asz
nežinau, kodėl teip paraszē: ar
per apsirpinką, ar nesuprasdamas
Draugystės mierių? Jeigu raszē-
jas apsiriko, tai rodosi "Ryto"
rėdytojai prigulėjo pataisyti, nes
jo rėdytojas gerai tuos mierius
žinojo. Dėl to klaidaus iszsitiri-
mo kiti musų broliai galėjo pa-
mislyti, kad mes isz tikro sutwė-
rėme czia draugystę paskirtą atli-
kimui tautiszkų reikalų. Czia pas-
mus dar nieks nesirupina apie
tautiszkus darbus, apie wisuome-
niską labą. Wos musų sanariai
drebanczia ranka iszkrapsztē po
doliarą, tikėdami kad tie pinigai
praszūs, o jau apie lietuwystės la-
bą nieks pas mus nesirupina.

6 dieną ezio mēnesio; atsibuwę
pirmas susirinkimas, ant kurio
wos ne wos prisiraszē 22 sanariai.
Tapo iszrinkta wyriausybė i ku-
rią pateko: prezidentas—Mikola
Paltanawyczia; vice—prezidentas
—Karolius Palazija; sekretorius
—J. Damijonaitis; kasierius
—Petras Sabanis; kasos apieku-
nai: St. Mažeika ir Jonas Stru-
was. Wienas isz Komiteto.

Lietuwiszkas bieklystas.

Ant terptautiszkų bieklysty
lenktynių New Yorke ēmē daly-
wump, kaip apie tai paluoda lai-
kraszciai, ir lietuwys Bra-
szkis isz Wilkes Barre, tik nežinia
kodėl jis sawo prawardę permānē
ant Joe Rice, ir su swetima pra-
wardē i lenktynes stoji. Braszkis
gawo antrą prizą, taigi 8000 dol.
Pirmą prizą gawo Feddy Hale isz
Airijos (Irlandijos). Braszkis
i 72 walandas atliko kelį 1882
mylių. Teisybē, lenktynėmis ant
bieklyių mes lietuwystės ne pa-
kelsime, bet wigi geriaus ant jų
atsizymėti, negu pagarsėti isz
pesztynių ir girtuoklyszcių.

Pagirtinas nusprendimas.

"Darbinjkas" paduoda, kad
Shenandoryj, perēitos nedėlios
dieną, ant susirinkimo jaunuo-
nės, salėje Liet. Republ. Kliubo,
buwo apswarstymai apie įrengi-
mą wakarinės mokslo slainės. Nutar-
ta pirmą mēnesį užsimokėti po
2 dol., o paskui po \$1.25. Mok-
slainėj mokys: lietuwiszkai raszy-
ti, skaityti, lietuwiszką ir wisuo-
meniszką istoriją, geografiją, ro-
kundas. Kad tik nieks to jau-
nuomenės stengimosi ne griautų,
kad uždėtai mokslainei nē pri-
reiktu isznykti, kaip isznyko antai
lenkų pramintas žmonių uniwersi-
tetas, priesz kurį stoji lenkiszkii
klerikaliszkii laikraszczių,

Naudingas užmanymas.

Nr. 51 "Vienybės", p. Žemken-
tis patalpino užmanymą įsteigti
Tilžėj lietuwiszką spaustuwę ir
knigų pardawinyczyą, ant ko
reiktu apie 10—15000 dol. Isz
spaudinimo knigų szia dien w-
kiecziai lobsta, jiems lietuwiai
sawo pinigų gūbena. Teisybē,
bawo Tilžėj lietuwų įsteigtos
spaustuwės, kaip antai: Jankaus,
Mikszo, Weyerio, Woskos, bet
jiems ne pasisekē. Weyerui ir
Miksziui nepasisekē todėl, kad
pinigų, kokius spaustuwę už-
dirbdawo, palikdawo jie karczia-
mose, o ant jos užlaikymo ne pa-
aukraudawo nieko. Woskai truko
turtų iszsyk, ne jis uždėjo spaus-
tuwę ir dol. neturėdamas. Jankus
nugrimzdo todėl, kad norėjo, idant
spaustuwę pati jam pelnā
atgabentų, bet iszmintingo
truso ir teisingumo prie jos
nepridėjo. Wokiecziams wienok,
kurie kitaip elgiasi, spaudymas
lietuwiszku knigų didelį atgabena
pelną. Ar mes ne galėtume
i sawo nagus paimti, uždėdami
ant kooperatywiszkų pamatų lie-
tuwiszką spaustuwę? Ant tokių
pamatų yra juk gana daug
lenkiszkų spaustuwių Amerikoj,
teisybē, ne pergeriausiai joms se-
kasi, bet tai todėl, kad jų yra per-
daug, o lenkų norinczių skaityti
per mažai. Ne tik kad uždėta
Tilžėj spaustuwę atgabentų pel-
nā jos įsteigtojams, bet joje rastų
darbą keletas lietuwų. Antai
kompanijos Cripple Creek aukso
kastynių turi akcijas net po 5
centus. Ant tokio pat pamato,
mums rodosi, galima įrengti ir
lietuwiszką spaustuwę ir knigų
pardawinyczyą Tilžėj. Pinigų gal
kiekwienas tēk ant to apwers-
ti, kiek gali, o paskui pelnas da-
lytusi pagal daugumą ineszimo,
kaip tai paprastai wisur yra.

Swetimi Balsai.

Pakilus klausimui apie įstei-
gimą, lietuwiszkos rėdybose,
žemiszku įrėdai, Wilniaus jene-
ral gubernatoriaus laikrasztis,
"Wilensky Wiestnik", apreiszkē
sawo nuomones apie iszlygas, ant
kokių tos įrėdnės priwalo remtiesi
musų kraszte. Isz wiso sanpro-
tawimo "Wilensky Wiestniko",
matyt, kad Wilniaus jeneral
gubernatoriaus žemiszkas įrėdnės
nori pastatyti ant tokių pamatų,
taigi teip jas perdirbti, kad jos
butų naudingos ne wietiniams
gywentojams, taigi lietuwiams
arba lenkams, bet maskolių ma-

žumai. Jeigu czia pripažinti liuo-
sybę, sako "Wil. Wiest." tai Lie-
tuwos žemiszkos įrėdnės iszi-
kerotu wien lenkystę, taigi jos ru-
pintusi wien apie lenkų dwardonių
reikalus Nors lenkiszką įtekmg ga-
lētu sz ek tiek mažinti iszrinkti lie-
tuwių ukinjkų reprezentantai, tai,
sako "Wilensky Wiestnik", prie
sziaidieninių iszlygų, tie žmonių
reprezentantai turėtų but wien
tarnais lenkų dwardonių. Antras
klausymas yra, kad sziaidien
lietuwiai ir abelnai katalikai
Lietuwoj ne gal buti urėdinkais.
Taigi kaip but su žemiszkos
įrėdnėmis? Ar jose wietas žemiszku
gydytojų, rasztinjkų galėtu už-
imti ir katalikai? Nors sawo
straipsnyje raszējas "Wilensky
Wiestniko", matomai masko-
liskas urėdinkas, ne iszsitaria
ant kokių pamatų turi but pas-
tatytos žemiszkos įrėdnės Lietu-
woj, bet galima numanyti,
kad jisai nenorētu remti jų ant
lidoso žmonių riukimo, ne norētu
ir įleidimo i jas katalikų urėdnį-
ką. Žinoma, ką nedrasiai iszsitaria
raszējas "Wilensky Wiestniko",
apie tą drąsiai pareikalawo
Orzewsky nuo Peterburgo widu-
rių ministelijos. Mes jau syki ra-
szėme, kad nuo žemiszku įrėdnų
mes ne laukiame nieko gero
lietuwiams. Sanprotawimas "Wi-
lensky Wiestniko" musų nuomone
wien paremia. Tokios, kokiomis
norētu jas padaryti augszciausi
Lietuwas maskoliszkii urėdinkai,
jos butų wien musų dabotojoms,
per jas lietuwiai butu dar smar-
kiaus suweržti, ir tai už sawo
pinigų, nes ant zemstų raudas
nieko ne duoda.

"Swiet" perkratinedamas ne-
sutikimus lenkų su maskoliais,
prispaudimą lenkų, sako, kad
ta prispaudimą pagimdē katali-
kystė ir Rymo kurija (popiežiaus
waldžia). Laikrasztis sako, kad
maskoliszka waldžia iszsyk, Ryma
prigauta, nesuprato sawo reikalų
ir wieton griebtiesi katalikystės,
griebėsi lenkystės, pradėjo nai-
kinti lenkiszką kalbą, lenkiszkus
paproczius, nors tie ēsa nepawo-
jinti Maskolijai, jai pawojinga
ēsanti wien kunigija. Taigi
Peterburgo laikrasztis kwieczia
Maskolijos waldžią persekioti wien
katalikystę ir jos tarnus.

Raginimas "Swieto" gal atga-
benti wien tokius waisius, kad
maskoliszkos waldžios paklausys
jo kaslink didesnio dar prispaud-
dimo katalikystės, nes nuo tokių
ragininių laikraszczių prasidėjo
wisada wisi prispaudimai. Mas-
kolija wienok spausdama katali-
kystę, nepaliuosuos raiszczių ant
lenkystės uždėtu, jų paliusuoti
nē negal. Sunku atskirti tikybą
nuo tautystės, kadangi nežinia
kur wiena baigiasi, o kita prasi-
deda. Teip tautystė kaip ir tikybą
skiria lenkus nuo maskolių, ne
galima nekęsti wieno jų ypaty-
bes, o panyliėti kita. Taigi wisa
ta kalba "Swieto" yra wien
swajonė, arba tiesiog sakant
melgystė, paskirta ant isztei-
sinimo maskoliszkų waldžių ne-
teisybės. Maskoliszkos waldžios
juk neapsistojo niekur ant pri-
spaudimo wien tautystės, bet
wisur spaudžia ir spaudē ir
katalikus: Lietuwoj, paweikelan,
lygiai prispausti katalikiszkii ku-
nigai, kaip ir lietuwiai, prispaus-
tas jų tikėjimas ir tautystė.
Katalikams uždrausta užimti ir
mažiausiai apmokamas wietas
urėduose, apskunkinta pirkinėti
žemę net ukinjkams, o drauge
su tuom, uždrausta spaudinti ir
knigų, kurios jau isztolo tik su
katalikyste riszasi. Taigi tas
rodo, kad Maskolija ne kęzcia
ne tik katalikystės, bet wisokios
tautiszkos skirtybės terp sawo
pawaldinių: stengiasi iszaukinti
pritinkancziais ir nepritinkan-
ciais budais kaip wiena, teip ir
kita, lietuwiai ne gal patikėti
"Swieto" iszwadziojimams. Mas-
kolija paliaus wien tasyk spaudusi
lietuwius, kada jų spausiti ne galēs,
kada dabartinis spaudimas pasi-
rodys pawojingų.

HYGIENA

arba

Mokslas apie užlaikymą sveikatos,
pagal Berners'ą.

[Tas].

Išsirinkdami drabužius žiurime, kad jie būtų gražūs ir naudingi. Gerai yra rūpintis apie gražumą, bet elgtumėmės neįsimintingai, jeigu žiūrėtume vien ant gražumo mūsų apsirėdymo, o apleistume su visu jo naudingumą.

Pažinojau vieną merginą, kuri rėdėsi labai prastai, ant gerų ir gražių drabužių truko jai pinigų. Vieną kartą sugriebė kiek pinigų ant geresnio apsirėdymo. Kaip jums rodo, si, ką ji sau nusipirko? Gal šiltą apsiavimą? Ne, ji pirko sau žiedą. Tuom parodė, kad jai rūpėjo vien gražumas, o ne naudingumas apsirėdymo. Žiedas jos ne saugojo nuo šalčio, o seni, nusitrynę drabužiai dar ne dailiaus išrodė; taigi neįsimintinga mergina ne tik nepastėjo per savo pirkinį gražesne, bet rėdėsi dar labiau nusikursi.

—Bet ne ji vieną teip neįsimintingai elgiasi. Pažinojau daugelį merginų, kurioms, jeigu kas duotų išsirinkti: gražią skrybėlaitę su plunksnėmis ir dailius čėverkykus, griežtą skrybėlę, nors seni išsklypę čėverkykai vos ant kojų laikosi.

Man neįsrodė puikiai, jeigu moteris kė turi dailiai sustulpuotą šlebę, o suplysusias ant kojų pancėkas, arba jeigu jų su visu neturi.

Prasidedant pavasariui daugelis stengiasi užmesti šiltus žiemos drabužius, o įsitaisyti naujus pavasarinčius. Žinote vienok, kad pavasaryj oras tankiai mainosi, kaip tankiai po trumpai šilumai užstoja vėl šaltis ir vėjai, todėl niekada neprivalote skubintis užmesti šiltus žiemos drabužius. Geriaus per šiltai rėdyti, negu per šaltai. Tankiai, nors tas nesirisa jau su šiluma, kenkiame mūsų sveikatai nesizodami per ankštus drabužius; neįsimintingai daro mūsų moterys ir merginos besivaržančios gorsetais. Teisybė, tą daro moterys ir kitų tautų, bet argi musiszkės neatbutinai privalo megdžioti kaimynus vien tame, kas yra piktas? tegul pasisavina nuo jų vien pagirtiną! Daugelis mūsų merginų, varžydamosi, nori įsisrę pavirsti, bet nepamisyja, kokią tuom sau skriaudą daro; jeigu jos žinotų, kaip stebuklingai, kaip dailiai mūsų kūną gamta surėdė, kaip ji papuošia, jeigu žinotų, kad kiekviena mūsų kūno dalis turi savo užduotį ir kaip tokiu varžymosi gadina surėdymą viso mūsų organizmo, iš tikro paliautų besivaržusios.

Plauciai, širdis, pilvas ir t.t. turi vien tiek vietos, kiek reikia ant atlikimo jiems paskirto darbo, jeigu todėl besivarždami sumažysime tą ruošą, tik apsunksime tu mūsų organizmo dalių darbą ir per tai galime sutverti sunkią ligą, kurią jau paskui sunku bus išgydyti.

Neįsimintingas toksai neva dabiniams ne tik nepadaidina jaunos merginos, bet priešingai, dar negražesne ją padaro. Jeigu gamta jai suteikė laibą liemenį, labai gražų, bet jeigu ne, visoki išmislai ne padarys jos gražesne. Besivaržančios viename daikte, per tai išsipus, sustorės kitame ir per tai išsrodys dar bjauriaus ir szlykszciaus negu būtų iš tikro paliekant padailinimą vien gamtos darbui.

Ką kalbėjome apie laibą liemenį, tas pats yra ir su kojoms. Wisi neįsimintanti ankštą kojų apsiavimą, norėdami tuom koją sumažinti, užsielpo vien užtrinas ir vieton to, nieko gero ne apturi, nes ko išmintingės gamta ne suteikė, to nė joks sziauczius neperdirbs.

Kada szaltis yra pavojingiausias? Atsiminkite, ką kalbėjau apie vodingumą szalczio seneliams, silpniesiems, ligoniams ir vaikams. Taigi juo labiau i tuos busite panasziais, taigi jeigu busite paisę, ne valge, reikia saugotis nuo perszalimo. Jeigu sugrįszite paisę, susizile nuo sunkaus darbo, ne nusirėdykite umai, ne sedekite szaltame kambaryj, nes tasyk lengviausiai galite perszalti.

Iz kitos vėl pusės, per dideli sziluma yra teipogi pavojinga. Oras mūsų kraszo yra vidutiniszkas, bet atsitinka per isztisą vasarą teip karszto dienos, kuriose pavojingu yra iszeiti i lauką ant saulės, iszėmus rytą ir vakarą, nes karsztis saulės spinduliai puolanti ant galvos gal jums užkenkti. Tokiose dienos, jeigu tik nėra neatbutino reikalo, ne reikia eiti iz kambario laike didelių dienos karszczių, nes kaip sakiau, lengva yra sugriebti galvos skaudėjimą, o kaip kada ir sunkesnę ligą. Tankiai matyt mažus vaikuczius laike didžiausių dienos karszczių vaziojamus vezimeliuose; nesuprantu, kaip tokiame karsztyje gal juos motinos iz namų iszleisti! Turbut nesiziotė papratusi žiemą vidurdienij vazioti, nesuprasedama kad tai pavojinga, daro tą ir vasaros karsztyje; gal juk tą atlikti vakarais, kada karsztis mažesnis. Wiliuosi, kad jus niekada teip nedarysite, bet visada taisykitės prie reikalo.

Iki sziol kalbėjome apie blėdį, kokią mums szaltis atgabena, bet negalime užtylėti ne paminėje jo naudos, kokią mums suteikia.

Vidutiniszkas szaltis mus sudrutina, suteikia norą dirbti.

Jeigu rytmetij atsikėlę iszsimaudysite szaltame vandenyj, bus jums szilcziaus negu pirma. Iszsyk szaltis mums ne malonus, bet užtatai po jo įtekme kraujas greicziaus pradeda tekėti, veidas jūsų paraudonuoja.

Turiu dar pridurti apie reikalingumą szalczių ir žiemos augmenims ir mūsų laukams.

Kodėl žemdarbiai kasa ir aria žemę, ant kurios nori augmenis auginti?

Daro tą, idant sutrupinti žemę, padaryti ją minksztą, tinkancią pasetoms javų sėkloms arba persodytai rasodai. Szaltis iz dalies užstoja žagrę ir spatą. Ar patėmyjote, kaip dirva pasidaro minksztą po didelių szalczių? Pažiurekime dabar, kodėl teip buva. Daugelis daiktų szildami iszsiskezcia, pasididina, o szaldami rankiasi, susitraukia, mažinasi.

Su vandeniu yra tas pats: ir jis po įtekme szalczio susitraukia, bet tik iki paskirtam rubežiui, toliaus gi pradeda skėstiesi: vanduo nuo szalczio susitraukia iki 4 laipsnių szilumos Celciaus termometro; jeigu szaltis dar didesnis, tai jis toliaus jau nesusitraukia, bet priešingai, pradeda skėstiesi. Todėl nuo szalczio truksta indai su užszalusiu vandeniu. Gal jums rodosi, kad indai tie truksta betirpstant ledui?

Ne. Vanduo esantis inde, szaldamas pradeda skėstiesi ir reikalauja didesnio ruimo, skeczia sienas, bet kad nuo szalczio pavirto i kieta ledą, ne gal jau per indo plyszius isztekėti laukan; tas atsitiks vėl tasyk, kada ledas nuo szilumos sutirps.

Taigi vanduo esantis žemės skylutėse, szaldamas skecziasi ir tokiu būdu trupina žemę teip kaip žagres noragai.

Matomė, kad szaltis užstoja augmenims žemdarbio darbą, bet ant to dar nepasibaigia jo nuopelnai: jis yra ir mūsų mokitojumi, jis privercia mus labiau darbuotiesi ir ant visuomeniszko labo.

Tam ne norite tikėti, palaukkite vienok ir persitikirsite, kad teip yra iz tikro.

Karsztuose turtinguose karsztuose užtenka žmogui isztiesti ranką, o pati gamta suteikia viską, ko jis reikalauja. Todėl ir karsztų krasztų gyventojai paprastai tinginiai. Szaltuose krasztuose ant sugriebimo to, kas ant gyvenimo reikalingas, reikia diktai prakaito iszlieti, diktai darbuotiesi ir per tai žmogus pastoja darbszesniu. Norėdami turėti reikalingą maistą priversti czia arti žemę ir sėti grūdus, laužti galvą, kur geriaus tokią ar kitokią grūdų veislę pasėti ir tokiu būdu turi priprasti prie svarbesnių mislių, stojasi darbszcziais, reikalas privercia tapti iszradėjais ant palengvinimo sau darbo ir ant rinkimo daugiaus vaisių nuo savo darbo.

Karsztuose krasztuose žmogus ne reikalauja rūpintis apie statymą tvirtų triobų—jeib budele iz sziaudų sukriauta ten užtenka. Prieszingai yra szaltuose krasztuose: czia reikia statyti drūtus, su storomis sienoms ant tvirtų pamatų namus ir tas privercia žmonis pažinti ypatybes visokių akmenų, medžių; szaltis pagimdė mokslą statymo puikių, gražių triobų. Szaltuose krasztuose reikia szildyti pečių namieje, todėl žmonės kasa anglis ir tirinėja žemės vidurius, idant juose surasti sau reikalingus daiktus.

Vienok per szaltas oras, kaip antai tolimuose sziauriuose, teipogi ne geras. Galima jį prilyginti prie pikto mokintojaus, kurisai ne iszmano kitaip mokinti, kaip nuolatai baudamas ir bardamas mokintinius—toks budas neduoda vaikams pamylėti mokslą, atima norą pažinti naudą isz gero, teip kad pradeda vaikai jo nekęsti. Taigi vieton gero, atgabena piktą vaisių. Tas pats yra ir superzaltu oru.

Nesakau, kad szaltis tą viską pats atliktu, apie ką kalbėjau: žmonės ir prie to turi prisidėti, bet tą kiekvienas žino, kad juo kas lengviaus gal ką sugriebti, juo mažiaus apie tą rūpinasi. Žmonių apszvietimas, darbsztumas, iszdirbystė ir abelnai kultura augszcziaus stovi pas gyventojus krasztų su vidutiniszku oru, negu karsztuose arba labai szaltuose krasztuose.

Czystumas.

Viliuose, kad atsimentate apie tą, apie ką pirmiaus kalbėjau: tai yra, kad viskas, kas atsikiria iz mūsų kūno, turi but tuojaus praszalintu.

Žinote gal, kad kunas visokiais budais gal praszalinti sunaudotas, nereikalingas, sugedusias daleles. Vienu iz tokių būdų yra mūsų kvėpavimas, kitu gi praszalinimas tu nereikalingų dalių per odą; apie tą paskutinį būdą pakalbėsime placziaus.

(Toliau bus).

Isz wisur.

|| Tiesdarių butas angliszkos kolonijos Pietinės Australijos užgyrė naujas tiesas apsunkinancias swetimą ateitysię.

|| Du prancuziszki laiškai: "Marie Fanny" su 14 žmonių ir "Comimentry" su 20 žmonių, ant jurių paskendo. Žmonės wisi prigėrė.

|| Ant Baltųjų jurių szį metų neiszpasakytai daug silkių prigaudė, taigi jos czia su wisu atpigę. Už pudą silkių moka 20 kap., o už kupiną wežimą ką tik pagautų 2—3 rublių.

|| Kastynėse Rosica, Wengrijoj, atsitiko smarki gazų eksplozija. Prie to 40 kalnakasių likosi užmumzti, o truksta dar 27, taigi tiki, kad ir tie likosi užmumzti ir kunai jų tur but dar užgriuwisiose kastynių olose.

|| Ant staeijos Bachmaez, Kijevo gub. geležinkelio trukis wežantis kareiwius užbėgo ant trukio wežancio ką tik paimtus i kariauną akurutus. Trys wagonai likosi sudaužyti. Keturi akurutai tapo užmumzti, sunkiai suzeistų yra 9, o lengwiaus apkultų 30.

|| Mieste Zueriche, Szweicarijoj, pradėjo iszeidineti laikrasztis "Russische Zustaeende, unparteiische Monats Revue". Mieris to laikraszcziyo yra: kaip tik galima, dirbti ant sugriowimo despotizmo Maskolijos ciecorių ir jo tarnų. Diewe padėk!

|| Mieste Cassino, Italijoj, aptiekorius Belaro dirbdino slapta bombas ir turėjo jų diktai padirbės. Sukrautos gatawos bombos explodawo ir sugriowė namus. Prie to keturios žmogystos likosi užmumztos arba mirtinai suzeistos.

|| Pawietrė Indijose nesimažina. Mieste Bombay iki dabar apsirgo 1511 žmonių, o iz to skaitliaus 1094 pasimirė. Turtingesni gywentojai, iz baimės, kraustosi isz užkrėsto ligą miesto. Iki sziol iszsikraustė 200,000 žmonių. Per tai padėjimas beturezių dar labiau pasiniekinio, nes iszsikrauszczius turtingiems, beturecziai niekur ne gauna darbo; nedateklus maisto ligą dar labiau platina.

|| Kamence Podolskam (Podoliaus gub. Maskolijoj) ką tik pasibaigė prowa 14 metų gimnazijos mokintinio, sunaus maskolizko mat urėdiko Boguczackio. Taisai mat prikalbėjo sawo draugą Kalmokowskį pawogti nuo tėwo kuo daugiausai pinigų ir bėgti abiem i Ameriką Kalmokowski isztikro paszlawė tėwui 250 rublių. Taigi draugai isztraukė ne wai i tolimą kelionę, bet wos atsirado urwe, Boguczacki užmumzė sawo draugą, pinigų isztraukė iz kiseniaus, kuną gi užkasė i žemę ir pargrižo namon. Už tokį darbą nusudyjo jauną užmumzėją ant 7 metų i katorgą (prie sunkių darbų).

|| Raszėme mes "Lietuwoj", kad 7 d. Sėjos szių metų, lukė procesijos per Dewintines, mieste Barcelonoj, Iszpanijoj, anarchistai metė dinamito bombas i pulką trunkenczių su procesija žmonių. Explozijos likosi sudraskyti 6 žmonės, o 50 buwo mirtinai suzeisti. Tapo po tam suimti 100 žmonių, kurie už tą bjaurų darbą ir pateko po sufu. 16 dieną Gruodžio szių metų tapo apgarsintas sudo nusprendimas: 28 anarchistai likosi ant nužudymo nuspresti, o 59 jų pagalbininkai ant ilgo kalėjimo. Kiti iz sumimtų pasirodė ne kaltais.

|| Laikrasztis "Samarckija Wiedomosti" pranesza apie szitokį atsitikimą: ukinjks kaimo Guseki, Bielichow, iszgirdęs kokį ten riksmą ant kaimo ulyczios, iszbėgo iz buto ir pamatė, kad ant kaimo pliauciaus bėgioja kaip akis iszdege, karwės, werszai ir awys, kurias kandžiojo atsiwilkęs i kaimą wilkas. Ant

pagelbos gywuliams atbėgo ukinjks Sergiejew, kurisai netikėdamas patikti wilką, nieko i nagus ne paėmė. Wilkas, pamatęs žmogų, szoko prie Sergiejewo ir parmusęs jį pradėjo graužti galwą teip, kad net perkandžiojo kaukalį. Tuom tarpu atbėgo ir Bielichow ir pamatęs wilką graužantį galwą Sergiejewo, nors teipogi nieko rankoje ne turėjo, szoko prie žwėries, sugriebė už ausių trunkę szalyn. Wilkas nerėjo sugriebti ir gelbėtoją, bet tas paspėjo jį su wiena ranka pagriebti už gerklės, o kitą įkiszio i snukį ir szaukė pagalbos. Subudę ukinjka subėgo su szakėmis ir wilką nudurė. Wilkas pasirodė pasitusi. Sukandžiojo ranką ir Bielichowui Sukandžiojo pagalbos iz niekur neturėjo, gydė juos sawiszka koksai burtinjkas, bet tie waistai ne gelbėjo. 14 dieną paduko Sergiejew, nes jam padukimo huodai pateko tiesiog i smegenis ir jis neužilgio pasimirė. Pakurirus tam, Bielichową nugabeno i Samaros ligonbutį, kur yra įrengta dalis gydymui padėkelių. Isz apriėtų gywulių 10 paduko ir pastipo.

|| Kaimė Bolsze Kosulsk, Tulos gub. kalwis Templiakow, pargrižę isz karczemos girtas, neturėdamas tą dieną kalwėj ką dirbti, nusprendė pakaustyti sawo paczią. Nuwliko ją i kalwę, pririszė prie stulpo ir pradėjo kaustyti. Pradegino paduose 8 skyles. Kalwė yra apie 200 žingsnių nuo kaimo, taigi kol kaustytos moteriskės sunuš spėjo nubėgti i kaimą ir suszaukti pagalbą, kalwis spėjo nelaimingą moteriszkę parsiwilkti isz kalwės i butą, ir czia dar jai įdurė kelis kartus su peiliu i pečius. Mat ne tik maskoliszki urėdijai be miela szirdystės, bet ir paprasti ukinjka i darbinjka.

|| Kaimė Bralimowe, Prusuose, prowincijoj Szlezijoj, karczemoj susibarė du darbinjka; prie besibaranczių, kaip tai paprastai buwa, prisidėjo ir kiti czia susirinkę. Darbinjks Falner iszsitraukė peilį, szoko i darbinjną krawą ir pradėjo wisus badyti. Užpultieji tokiu būdu, nenorėdami kelti musztynių, iszbėgiojo isz karczemos, Falner wienok tuom nepasiganėdino, bet iszbėgęs paskui, įpauštė su peiliu kiekwieną patiktą žmogų. Laukė jau durė darbinjku Saulerui tiesiog i akį teip, kad tą reikėjo tuojaus gabenti i ligonbutį. Falner suzeidė iszwiso 7 žmogystas. Subėgus policistams su dideliu wargu pasisekė įdokus i Falnerį suimti.

|| Warsawoj likosi suimti du žydai žmogžudžiai: Kleinjada ir Szczypinski; žydeliai mat susitarė su kitu sawo wientaucziu, Adolfu Feigelesu dirbancziu kantore wienos Warsawos bankos. Feigeles, su pagalba Kleinjudo ir Szczypinskio pawogė sawo darbadiwiai 14000 rublių. Padėtojai wienok ne norėjo tais pinigais pasidalinti su Feigelesu, nes jiems pasirodė pelningesniu wisus pinigus sau pasilaikyti. Atėjus Feigelesui su pawogtais pinigais ant pasidalinimo, jie jį užmumzė, pinigus wisus sau pasilaikė, užmumztoji gi kuną sukrowė i skrynę ir geležinkelio iszsizuntė i Odesą. Policija wienok wisą kokiū ten būdu suwudė, isz siustą su negywėliu siuntinį užgrazino atgal i Warsawą ir sumumzėjus suaresztawo. Sudas dar tirinėja tą dalyką, bet jau nieks ne abejoja, kad suimtiejie Feigeleso prie wagystos pagalbininkai, yra jo užmumzėjais.

|| Anglijoj, ant wiso ploto nuo Durham iki Surry ir nuo Londono iki Walljos traukėsi gana smarkus žemės drebėjimai, nors czia jų nebudawo. Wietose Chel-

tenhanj ir Dean Forest girdėt buwo ir smarkus požeminis griausmas. Triobos szokinėjo. duris paczios atsidarė, langai su-truko ir iszbarskėjo. Persigandę gywentojai iszbėgiojo iz namų. Birminghame ir Worcesterze žemės szokinėjimai buwo teip smarkus, kad žmonės ant ulyczijų ne galėjo pastowėti, namuose gi miegantai iszpuolė iz lowų. Miestė Heiforde suskilo bažnyczia, fabrikų kaiminai sugriuwio. Liverpoolij priesz žemės drebėjimą siautė smarki audra. Bridgeporte, priesz sudrebėjimą žemės, ant syk suszwito teip, kad žmonės mislyjo, jog wisas miestas nuszidėgė. Ebestame szwiesa pasirodė ant debesų, lyg kad jie būtų užsidegę. Darbinjka anglių kastynių esanti szaftose girdėjo smarkų griausmą teip, kad jie mislyjo, jog užsidegė dinamitas, arba kad czia atsitiko smarkiausia gazų eksplozija. Daugelyj wietų triobos likosi sugadintos. Londone, sulyginant, tasai žemės drebėjimas ne daug atgabeno bledies.

Apskriczio sude Woroneže katik pasibaigė prowa, kuri geriausai parodo maskolių tamsumą. Ap-skųti buwo ukinjka Bezmirow ir Monajew už užmumzimą 12 metų wako, Lawrenienkowo. Užmumzė Lawrenienkową apskustieji prapjowė jam trijose wietose pilvą, idant per tuos prapjowimus iszinti taukus, kurie jiems reikalingi buwo ant nuliejimo žwakės, kurią padegę, piekeno ne matomi, galetų wogti. Žinoma, kad tam tiki wien tamsuoliai. Ant sudo žmogžudžiai prisipažino. Likosi jie nuspresti ant 8 metų i katorgą (sunkus darbai kastynėse)

I skaitytojus.

Nuo Naujojo Meto "Lietuva" iszszeis padidintame formate; szigdien jos puslapis susideda iz 6 kolumnų, o po Naujų Metų bus 7nių kolumnų, tai yra: kiekwienas puslapis bus wiena kolumna platesnis ir ilgesnis; tokiu būdu turėsime daugiaus wietos ant patalpinimo wisokių žinių ir kitokių straipsnių. Prekė liks ta pati kaip ir dabar—\$2 ant metų.

Dėltogi tie wisi skaitytojai, kurie užsipaszė "LIETUVĄ" ant pažiūros ir teipogi seni skaitytojai, kurie jau yra skolingi, teiksis pasiskubinti su užmokeszcziu, nes ant padidinimo laikraszcziyo yra pinigai reikalingi.

Kas užsimoka už "Lietuvą" isz wirszaus \$2 ant wiso meto, mes duodame tam puikią knygėlę 50c. wertės downų, kas užsimoka tik \$1 ant pusės metų, tam duodame downų knygėlę už 25c. Knygėlę gali iszsirinkti sau iz mūsų katalogo, kas kokią nori; kad tik ne brangesnė per 50c., o mes prisizime dykai. Kas neturi katalogo, tegul atsiszaukia, o prisizime. Teipogi wisi, kurie užsimokės, gaus po gražų sieninį kalendoriųką ant ateinanczių 1897 metų.

Raszdydami i mus ir pinigus prisizydami wisadą uždėkite szitokį adressą:

A. Olszewskis
924 33-rd St. Chicago, Ill.
Pinigus siuksite registruotose gramotose, arba per "money order", ar per čeką.

I santrius Dr-tės S. Daukanto, Chicagoje.

Kaip jau žinoma, kad nuo Naujų Metų "Lietuva" perstoja buti organu Dr-tės Simono Daukanto, taigi tie wisi sanariai, kurie priwatszkaui nori užisrasyti "Lietuvą", teiksis duot mums žinią priesz Naujus Metus, idant žinotume kam siųsti, o kam sulaukyti. Kurie neduos jokios žinios iki Naujų Metų, tiems nuo pirmo numerio 1897 "Lietuva" bus sulaukyta. Red.

Extra Mitingas.

Nedėlioj, 27 Gruodžio, tuojaus po sumai, bažnytinėj salėj, Dr-tė Sim. Daukanto laikys netikėtą mitingą, reikale sutaisymo salės ant teatro. Užtai wisi sanariai yra užpraszkomi pributi.

K. Pocius, sekr.
3301 Auburn ave.

